

Věc T-176/01

**Ferriere Nord SpA**

v.

**Komise Evropských společenství**

„Státní podpory – Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí – Ocelářský podnik – Výrobky spadající pod Smlouvu o ES – Režim schválené podpory – Nová podpora – Zahájení formálního řízení – Lhůty – Práva obhajoby – Legitimní očekávání – Odůvodnění – Časová působnost pokynů Společenství – Environmentální účel investice“

Rozsudek Soudu (čtvrtého rozšířeného senátu) ze dne 18. listopadu 2004 . . II - 3937

Shrnutí rozsudku

- 1. Podpory poskytnuté státy – Obecný režim podpor schválený Komisí – Individuální podpora, která údajně spadá do schváleného rámce – Přezkoumání Komisí – Posouzení provedené přednostně ve vztahu k rozhodnutí o schválení a podpůrně ve vztahu ke Smlouvě – Podpora představující striktní a předvídatelné použití podmínek stanovených v rozhodnutí o schválení – Podpora spadající do režimu existujících podpor (Články 87 ES a 88 ES)*

II - 3931

2. *ESUO – Podpory v ocelářství – Záměry podpor – Přezkoumání Komisí – Stanovení lhůty pro zahájení formálního vyšetřovacího řízení v čl. 6 odst. 6 obecného rozhodnutí č. 2496/96 – Dosah*  
(Obecné rozhodnutí č. 2496/96, čl. 6 odst. 6)
  
3. *Podpory poskytnuté státy – Správní řízení – Právo zúčastněných stran předložit jejich vyjádření – Změna použitelných pokynů Společenství v průběhu řízení – Povinnost Komise v případě zavedení nových zásad*  
(Čl. 88 odst. 2 ES)
  
4. *Podpory poskytnuté státy – Záměry podpor – Přezkoumání Komisí – Dodržování zásady ochrany legitimního očekávání – Povinnost Komise dodržovat v jejím konečném rozhodnutí rámec vytyčený údaji obsaženými v jejím rozhodnutí o zahájení vyšetřovacího řízení*
  
5. *Podpory poskytnuté státy – Správní řízení – Slučitelnost podpory se společným trhem – Důkazní břemeno příslušející poskytovateli a případnému příjemci podpory*  
(Čl. 88 odst. 2 ES)
  
6. *Podpory poskytnuté státy – Správní řízení – Záměr podpory pro investici ocelářského podniku vyrábějícího výrobky spadající pod Smlouvu o ESUO a další výrobky, které pod tuto smlouvu nespádají – Záměr, jehož předmětem jsou dvě postupně jdoucí oznámení, přičemž jedno z nich je uskutečněno na základě Smlouvy o ESUO a druhé na základě Smlouvy o ES – Zjišťování právního základu Komisí, o něž se má opírat její rozhodnutí – Přípustnost ve vztahu k zásadě řádného úředního postupu*
  
7. *Podpory poskytnuté státy – Zákaz – Odchyly – Ochrana životního prostředí – Správní uvážení Komise – Možnost přijmout pokyny – Závazný účinek – Soudní přezkum*  
(Články 6 ES a 87 ES)
  
8. *Podpory poskytnuté státy – Záměry podpor – Přezkoumání Komisí – Nové pokyny Společenství – Bezprostřední použití – Použití na záměry podpor, které byly oznámeny před svým zveřejněním a jsou ještě přezkoumávány*

9. *Podpory poskytnuté státy – Zákaz – Odchytky – Ochrana životního prostředí – Pokyny Společenství – Způsobilost investice k opatření podpory na ochranu životního prostředí – Kritérium – Cíl – Zlepšení životního prostředí*

1. Má-li se Komise zabývat individuální podporou, která byla údajně poskytnuta na základě dříve schváleného režimu, nemůže tuto podporu bez dalšího zkoumat ve vztahu k Smlouvě o ES. Před zahájením jakéhokoli řízení musí přezkoumat, zda podpora spadá do obecného režimu a zda splňuje podmínky stanovené v rozhodnutí o schválení tohoto režimu. Pokud by Komise nepostupovala tímto způsobem, mohla by v rámci přezkumu každé individuální podpory vzít zpět rozhodnutí o schválení režimu podpor, které již předpokládalo přezkoumání s ohledem na článek 87 ES, čímž by ohrozila zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání. Podporu, která představuje striktní a předvídatelné použití podmínek stanovených v rozhodnutí o schválení obecného režimu, je tedy nutno považovat za existující podporu, která nemusí být oznámena Komisi ani přezkoumána s ohledem na článek 87 ES.

Společenství pro podpory ocelářskému průmyslu, uvádí, že pokud po uplynutí dvou měsíců od oznámení nebylo zahájeno formální řízení, mohou být zamýšlená opatření podpor uskutečněna za podmínky, že členský stát informoval Komisi o svém záměru. Toto ustanovení nestanoví Komisi lhůtu pod sankcí neplatnosti, ale v souladu se zásadou řádného úředního postupu ji vyzývá, aby jednala pečlivě, a umožňuje dotyčnému členskému státu uskutečnit opatření podpory po uplynutí lhůty dvou měsíců s výhradou, že o tom předtím informoval Komisi.

(viz bod 62)

(viz bod 51)

2. Článek 6 odst. 6 obecného rozhodnutí č. 2496/96, kterým se zavádějí pravidla

3. Pokud Komise za účelem posouzení slučitelnosti státní podpory se společným trhem používá pokyny Společenství, které nahrazují pokyny, jež byly

v platnosti v okamžiku, kdy zúčastněné strany předložily svá vyjádření ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, pak musí, má-li v úmyslu opřít své rozhodnutí o nové zásady, zúčastněné strany vyzvat, aby se v tomto ohledu vyjádřily, jinak by porušila jejich procesní práva.

stranám vyjádřit se k nim, je však na členském státě nebo případném příjemci podpory, aby uplatnili své argumenty, které mají prokázat, že záměr podpory je v souladu s výjimkami stanovenými podle Smlouvy, neboť předmětem formálního řízení je právě objasnit Komisi veškeré údaje ve věci.

(viz bod 75)

(viz body 93, 94)

4. Zásada ochrany legitimního očekávání předpokládá, že Komise musí při vedení vyšetřovacího řízení o státní podpoře vzít v úvahu legitimní očekávání, které mohlo být vyvoláno na základě údajů obsažených v rozhodnutí o zahájení vyšetřovacího řízení, a že následně neodůvodní definitivní rozhodnutí chybějícími údaji, jejichž předložení zúčastněné strany s ohledem na tyto skutečnosti nemohly považovat za nutné.

(viz bod 88)

6. V případě podpory zamýšlené pro oceňářský podnik, který vyrábí zároveň výrobky spadající pod Smlouvu o ESUO a výrobky, které pod tuto smlouvu nespádají, a který nevede oddělené účetnictví pro obě tyto činnosti, nelze Komisi vytýkat, že se dopustila procesních nedostatků zakládajících porušení zásady řádného úředního postupu, když zjišťovala právní základ, o který může opřít své rozhodnutí, neboť přiřazení investice, jíž měla být poskytnuta podpora, ke Smlouvě o ESUO nebo Smlouvě o ES nebylo na první pohled zřejmé, Komise obdržela dvě oznámení téhož záměru, každé na základě jedné ze smluv, a v každém případě se musela ujistit, zda nehrozí, že podpora bude ku prospěchu jiným činnostem než činností, pro které měla být poskytnuta.

5. Pokud Komise rozhodne o zahájení formálního řízení, je sice povinna jasně formulovat své pochybnosti o slučitelnosti podpory, aby bylo umožněno členskému státu a zúčastněným

(viz body 99–101)

7. Slučitelnost záměru podpory na ochranu životního prostředí se společným trhem se posuzuje podle článku 6 ES ve spojení s článkem 87 ES a podle pokynů Společenství, které předtím přijala Komise za účelem takového přezkoumání. Komise je totiž vázána pokyny a sděleními, které přijala v oblasti kontroly státních podpor, pokud se neodchylují od norem Smlouvy a jsou-li akceptovány členskými státy. Zúčastněné strany z nich tedy mohou vycházet a soud přezkoumá, zda Komise dodržela předpisy, které si sama uložila při vydání dotčeného rozhodnutí.

ochrany legitimního očekávání, která se, stejně jako zásada právní jistoty, týká vzniklých situací, a nikoli takové přechodné situace, jako je situace členského státu, který oznámil Komisi záměr nové podpory a očekává výsledek jejího přezkumu.

(viz body 137–139)

(viz bod 134)

8. Vzhledem k tomu, že z nových pokynů Společenství o státních podporách vyplývá, že tyto pokyny vstupují v platnost k datu svého zveřejnění a Komise je povinna použít jejich ustanovení i na všechny záměry podpor oznámené před tímto zveřejněním, je Komise povinna je použít při přijetí svého rozhodnutí o záměru podpory, který byl předmětem dosud neukončeného formálního vyšetřovacího řízení. Toto bezprostřední použití se inspiruje ustanoveními čl. 254 odst. 2 ES ohledně vstupu v platnost nařízení a směrnic Rady a Komise a dodržuje zásadu

9. Využití ustanovení Společenství týkajících se státních podpor na ochranu životního prostředí závisí na cíli investice, pro niž je opatření podpory požadováno. Pokyny z roku 2001, v tomto ohledu totožné s pokyny z roku 1994, zmiňují investice určené ke snížení nebo odstranění znečištění nebo škodlivých látek nebo přizpůsobení výrobních postupů a upřesňují, že pouze mimořádné investiční náklady spojené s environmentálním cílem jsou způsobilé k poskytnutí opatření podpory. Možnost, aby investice odpovídající zejména hospodářským úvahám byla způsobilá k opatření podpory na ochranu životního prostředí, předpokládá, že tyto úvahy samy o sobě nedostačují k odůvodnění investice ve zvolené formě.

Ze struktury pokynů z roku 2001, v tomto ohledu totožných s pokyny z roku 1994, totiž vyplývá, že ne každá

investice, na jejímž základě je zařízení přizpůsobeno závazným či nezávazným vnitrostátním normám nebo normám Společenství, která takové normy překračuje nebo která je uskutečněna při neexistenci jakýchkoli norem, je způsobilá k poskytnutí podpory, ale pouze investice, jejímž samotným cílem je toto zlepšení životního prostředí. Skutečnost, že investice přináší zlepšení i z hlediska ochrany životního prostředí, ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků, tudíž není relevantní. Je zajisté možné, aby cílem jednoho záměru bylo zároveň zlepšení hospodářské výkonnosti a ochrana životního prostředí, ovšem existence druhého cíle nemůže být odvozena z pouhého zjištění, že nové vybavení má menší negativní dopad na životní prostředí než dřívější vybavení, neboť to může být pouze vedlejší důsledek výměny technologie za hospodář-

ským účelem nebo obnovení použitých strojů. Aby bylo možno zachovat ve stejném případě dílčí environmentální účel podporované investice, je nezbytné prokázat, že stejného hospodářského výkonu by mohlo být dosaženo zařízením méně nákladným, avšak škodlivějším pro životní prostředí.

Není tedy otázkou, zda investice přinese zlepšení životního prostředí nebo zda překročí existující environmentální normy, ale především, zda byla uskutečněna za účelem dosažení takových zlepšení.

(viz body 147–152)